

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 18. Rok: 2025 Číslo: 13.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Blažený, kto nestratil svoju nádej

(posolstvo pápeža Leva na Svetový deň starých rodičov a seniorov)

Jubileum, ktoré práve prežívame, nám pomáha objaviť, že nádej je zdrojom radosti vždy, v každom veku. Keď je potom zocelená ohňom dlhého života, stáva sa zdrojom plnej blaženosti.

Sväté písmo uvádza viacero prípadov, keď Pán zapojil do svojho plánu spásy mužov a ženy vyššieho veku. Spomeňme si na Abraháma a Sáru: už v pokročilom veku neveriacky počúvajú Božie slovo, ktoré im sľubuje syna. Neschopnosť splodiť potomka zdanlivo uzavrela ich pohľad nádeje do budúcnosti. Podobne reaguje na oznámenie o narodení Jána Krstiteľa Zachariáš: „Podľa čoho to poznám? Ved’ ja som starec a moja manželka je v pokročilom veku“ (Lk 1, 18). Staroba, neplodnosť a úpadok zdanlivo ničia nádeje všetkých

týchto mužov a žien na život a plodnosť. A aj otázka, ktorú Nikodém kladie Ježišovi, keď mu Učiteľ hovorí o „*novom narodení*“, sa zdá byť čisto rétorická: „*Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý? Azda môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa?*“ (Jn 3, 4). A predsa vždy, keď sa zdá, že odpoveď je samozrejmá, Pán prekvapí svojich poslucháčov spásnym zásahom.

Starí ľudia ako znamenia nádeje

V Biblii Boh viackrát prejavuje svoju prozreteľnosť tým, že sa obracia na ľudí v pokročilom veku. Tak je to nielen v prípade Abraháma, Sáry, Zachariáša a Alžbety, ale aj Mojžiša, ktorý bol povoláný oslobodiť svoj ľud, keď už mal osemdesiat rokov (porov. Ex 7, 7). Týmito rozhodnutiami nás Boh učí, že v jeho

očiach je staroba časom požehnaná a milosti a že starší ľudia sú pre neho prvými svedkami nádeje.

Život Cirkvi a sveta sa totiž dá pochopiť len v následnosti generácií a objatie starého človeka nám pomáha pochopiť, že história sa nekončí v prítomnosti, ani sa nevyčerpáva rýchlymi stretnutiami a útržkovitými vzťahmi, ale smeruje do budúcnosti. V Knihe Genezis nachádzame dojímavú epizódu požehnaná, ktoré dal starý Jakub svojim vnukom, synom Jozefa: jeho slová ich povzbudzujú, aby s nádejou hľadeli do budúcnosti, ako v čase Božích prisľúbení (porov. Gn 48, 8 – 20). Ak je teda pravdou, že krehkosť starých ľudí potrebuje silu mladých, rovnako je pravdou, že neskúsenosť mladých potrebuje svedectvo starých, aby mohli múdro plánovať budúcnosť. Ako často boli naši starí rodičia pre nás príkladom viery a oddanosti, občianskych cností a sociálnej angažovanosti, pamäti a vytrvalosti v skúškach! Toto krásne dedičstvo, ktoré nám odovzdali s nádejou a láskou, nám bude vždy dôvodom na vďačnosť a napodobovanie.

Znamená nádeje pre seniorov

Jubileum už od svojich biblických počiatkov predstavovalo čas oslobodenia: otroci boli oslobodení, dlhy odpustené, pozemky vrátené pôvodným vlastníkom. Bol to Bohom chcený čas obnovenia spoločenského poriadku, v ktorom sa

napravili nerovnosti a útlak nahromadené v priebehu rokov. Ježiš znovu pripomína tieto udalosti oslobodenia, keď v nazaretskej synagóge ohlasuje chudobným radostnú zvesť, slepým, že budú vidieť, zajatým, že budú prepustení, a utláčaným návrat k slobode (porov. Lk 4, 16 – 21).

Keď sa pozeráme na starých ľudí z tejto jubilejnej perspektívy, aj my sme povolaní spolu s nimi prežívať oslobodenie, najmä od osamelosti a opustenosti. Tento rok je vhodným momentom na jeho uskutočnenie: Božia vernosť vlastným prisľubom nás učí, že v starobe je blažená plnosť a pravá evanjeliová radosť, ktorá od nás požaduje, aby sme zbúrali múry ľahostajnosti, za ktorými sú starí ľudia často uväznení. Naše spoločnosti, v každej zemepisnej šírke, sa príliš často zmierujú s tým, že taká dôležitá a bohatá súčasť ich štruktúry je odsunutá na okraj a zabudnutá.

Vzhľadom na túto situáciu je potrebná zmena prístupu, ktorá bude svedčiť o prevzatí zodpovednosti zo strany celej Cirkvi. Každá farnosť, každé združenie, každá cirkevná skupina sa má stať protagonistom „revolúcie“ vďačnosti a starostlivosti, ktorú je možné realizovať častými návštevami starších ľudí, vytváraním sietí podpory a modlitby za nich a s nimi, budovaním vzťahov, ktoré môžu poskytovať nádej a dôstojnosť tým, ktorí sa cítia zabudnutí. Kresťanská nádej

nás vždy povzbudzuje, aby sme sa odvážili na viac, aby sme mysleli vo veľkom a neuspokojili sa so status quo. V tomto prípade, aby sme pracovali na zmene, ktorá starým ľuďom vráti úctu a lásku.

Preto chcel pápež František, aby sa svetový deň starých rodičov a seniorov slávil predovšetkým stretnutím s tými, ktorí sú osamelí. Z toho istého dôvodu sa rozhodlo, že tí, ktorí tento rok nemôžu

prísť do Ríma na púť, môžu „získať jubilejné odpustky, ak navštívia na primeraný dlhý čas osamelých starých ľudí, [...] takmer akoby putovali za

Kristom, ktorý je v nich prítomný (porov. Mt 25, 34 – 36)“ (Apoštolská penitenciária, Normy o udeľovaní odpustkov počas Jubilea roku 2025). Návšteva staršieho človeka je spôsobom, ako stretnúť Ježiša, ktorý nás oslobodzuje od ľahostajnosti a osamelosti.

Aj v starobe možno dúfať

Kniha Sirachovcova hovorí, že blaženosť patrí tým, ktorí nestratili nádej (porov. 14, 2), čím naznačuje, že v našom živote – najmä ak je dlhý – môže byť mnoho dôvodov, prečo sa obzerať späť, namiesto toho, aby sme hľadeli do budúcnosti. Ako napísal pápež František počas svojej poslednej hospitalizácie v nemocnici, že „naše telo je slabé, no ani

tak nám nič nemôže zabrániť milovať, modliť sa, darovať sa, byť jeden pre druhého vo viere svetlým znamením nádeje“ (Anjel Pána, 16. marec 2025). Máme slobodu, ktorú nám žiadne ťažkosti nemôžu vziať: slobodu milovať a modliť sa. Všetci, môžeme vždy milovať a modliť sa.

Dobro, ktoré prajeme našim blízkym – manželovi, s ktorým sme strávili väčšinu života, deťom, vnúčatám, ktoré nám spríjemňujú dni – nezmizne, keď nám dochádzajú sily. Naopak, často práve ich láska prebúda našu energiu a prináša nám nádej a útechu.

Tieto znaky vitality lásky, ktoré majú svoj pôvod v samotnom Bohu, nám dodávajú odvalu a pripomínajú nám, že „hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje“ (2 Kor 4, 16). Preto, najmä keď sme starší, vytrvalo dôverujme Pánovi. Nechajme sa každý deň obnovovať stretnutím s ním v modlitbe a vo svätej omši. S láskou odovzdávajme v rodine a v každodenných stretnutiach vieru, ktorú sme žili toľko rokov: vždy chváľme Boha za jeho dobrotivosť, pestujme jednotu s našimi blízkymi, otvárajme svoje srdce tým, ktorí sú najvzdialenejší, a najmä tým, ktorí žijú v núdzi. Buďme znameniami nádeje v každom veku.

Liturgický program

Liturgický program po 7. nedeli po Päťdesiatnici od 28.07. do 03.08. 2025

Pondelok 28.07.	Sv. apoštoli a diakoni Prochor, Nikamor, Timón a Parmenas	06:30 sv. lit. (csl.) <i>† Božena</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. * Vasil', Anna s rod. 2. * o. Martin s rod.
Utorok 29.07.	Sv. mučeník Kallinik	06:30 sv. lit. (csl.) <i>† Mária, Anna, Ivan</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * Alexej
Streda 30.07.	Sv. apoštoli Silas, Silván a spol.	06:30 sv. lit. (csl.) * František 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Eliáš, Mária, Jozef 2. † Bartolomej
Štvrtok 31.07.	Sv. a spravodlivý Eudokim	06:30 sv. lit. (csl.) * Peter, Ľubomíra 18:00 sv. lit. (slov.) † Marián (panychída)
Piatok 01.08.	Vynesenie úct. a život. Kríža Začiatok pôstu pred sviatkom Zosnutia Bohorodičky zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * SSR a NSI 18:00 sv. lit. (slov.) * SSR a NSI
Sobota 02.08.	Prenesenie ostatkov sv. prvomučeníka Štefana	07:00 sv. lit. (csl.) <i>† z ruž. spoločenstva</i> 17:15 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Ema, Juraj... (panychída)
Nedeľa 03.08.	8. nedeľa po Päťdesiatnici Prepodobní otcovia Izák, Dalmat a Faust hl. 7	08:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i> 10:00 sv. lit. (slov.) * Martina 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Ludmila, Slavomír

Liturgický program

Liturgický program po 8. nedeli po Päťdesiatnici od 04.08. do 10.08. 2025

Pondelok 04.08.	Siedmi svätí mladíci z Efezu	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Vojtech, Mária</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária (panychída)</i>
Utorok 05.08.	Sv. mučeník Eusignios	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Tomáš</i>
		17:00 Veľká Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Margita, Michal</i>
Streda 06.08.	Premenenie Pána odporúčaný sviatok mirovanie	07:30 sv. lit. (csl.) * <i>Marek, Marek, Viktória</i>
		16:30 sv. lit. (slov.) * <i>za farnosť</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Anna s rod.</i>
Štvrtok 07.08.	Prep. mučeník Domécius	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Karol, Mikuláš, Helena...</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mikuláš, Rozália</i>
Piatok 08.08.	Sv. vyznávač Emilián, kyzický biskup zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Michal, Mária (panychída)</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária, Ján, Mikuláš...</i>
Sobota 09.08.	Sv. apoštol Matej	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>Emília</i>
		17:15 Veľká Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Helena, Michal, Helena, Ján</i>
Nedeľa 10.08.	9. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. mučeník a archidiakon Vavrinec hl. 8	08:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i>
		10:00 sv. lit. (slov.) * <i>Milan s rod.</i>
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>bohuznáma rodina</i>

Liturgický program

Liturgický program po 9. nedeli po Päťdesiatnici od 11.08. do 17.08. 2025

Pondelok 11.08.	Svätý mučeník Euplos	06:30 sv. lit. (csl.) † Mária 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Ivan (panychída) 2. † Štefan, Mikuláš, Anna, Ján, Anna
Utorok 12.08.	Sv. mučeník Fótios a Anikét	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna, Demeter, Michal... 18:00 sv. lit. (slov.) * Zdenko, Martina
Streda 13.08.	Prep. otec Maxim Vyznávač	06:30 sv. lit. (csl.) * Ľubomír s rod. 18:00 sv. lit. (slov.) * Radoslav, Miriam...
Štvrtok 14.08.	Prenesenie úctyhodných ostatkov prep. Teodóza, pečrského igumena	06:30 sv. lit. (csl.) † Mária, Peter 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Štefan, Mária, Viera, Mária
Piatok 15.08.	Zosnutie Presvätej Bohorodičky sviatok chrámu mirovanie, voľnica	07:00 Utieraň 08:00 sv. lit. (csl.) * Lýdia 10:00 sv. lit. (slov.) Púť detí a mládeže 17:00 sv. lit. (slov.) * za farnosť
Sobota 16.08.	Sv. mučeník Diomédes	07:00 sv. lit. (csl.) * Daniela, Jozef... 17:15 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † z rod. Príhodovej, Modrákovej
Nedeľa 17.08.	10. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. mučeník Myrón hl. 1	08:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 10:00 sv. lit. (slov.) * Gabriela 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Štefánia, Lukáš

Premenenie Pána

(liturgický kalendár – 6. august)

Sviatok Premenenia Pána pripomína premenenie Ježiša Krista na hore Tábor (Mt 17, 1-13; Mk 9, 2-8; Lk 8, 28-36). Tu ukázal svojim učeníkom, pred svojim utrpením, svoju slávu. Tento sviatok je považovaný v Cirkvi za dôkaz, že Ježiš Kristus je skutočne Otcov odlesk.

Sviatok Premenenia patrí k dvanástim veľkým sviatkom liturgického roku. Začiatok slávenia tohto sviatku siaha do 4. storočia, kedy svätá Helena dala vybudovať na hore Tábor chrám zasvätený sviatku Premenenia Pána. V 6. storočí sa už tento sviatok slávil v celej

východnej cirkvi. Zo začiatku sa sviatok slávil vo februári, kedy už zvyčajne na tento čas pripadol pôst. Aby sa zachoval slávnostný charakter sviatku, preložil sa na 6. augusta, teda na 40. deň pred sviatkom Povýšenia svätého Kríža.

V Západnej cirkvi sa tento sviatok objavuje medzi 7. a 8. storočím a ujímal sa pomerne ťažko. Bol slávený v rozličných termínoch a ani v 12. storočí nebol všeobecne rozšírený na Západe. Až pápež Kalixt III. ho v roku 1457 rozšíril na celú cirkev a zároveň nariadil sláviť 6. august ako deň pamiatky víťazstva nad Turkami.

Uspenský pôst - Spasivka

(pôst pred sviatkom Zosnutia Presvätej Bohorodičky)

Uspenský pôst je najmladšie pôstne obdobie, prvé zmienky sú až z 9. storočia.

Definitívne bol pôst do cirkevného roka zavedený na sneme v Carihrade v roku 1166, kde bol vymedzený aj čas pôstu od 1. do 15. augusta.

Každý pôst má byť obdobím zintenzívnenia duchovného života.

Mnohí ľudia v dnešnej dobe sa topia v prázdnote, chýbajú im skutočné hodnoty a to práve kvôli konzumizmu a nenásytnosti.

Preto sú pôsty účinným liekom na prázdnotu, frustráciu a „únavu zo života“.

Posledné dva veľké sviatky cirkevného roka, ktoré sú ešte pred nami, poukazujú na cieľ nášho života: premenenie a prechod do nebeského kráľovstva.

Práve Uspenský pôst je možnosťou, aby sme si tento cieľ viacej pripomínali, aby sme na neho viacej sústredili svoje úsilie a niečo preň vykonali. O to viacej, že pôst v tomto letnom období je uľahčený dostatkom čerstvej zeleniny a ovocia.

Nech sa teda Spasivka stane obdobím zberu nielen toho reálneho ovocia, ale aj obdobím zberu duchovného ovocia v živote každého jedného z nás.

Malé svätenie vody

(komentár obradu svätenia vody)

Malé svätenie vody býva 1. augusta, kedy sa tretíkrát v roku vykladá uprostred chrámu svätý kríž. Toto malé svätenie vody sa nazýva aj „augustové svätenie vody“, vykonáva sa obyčajne aj v deň Prepolovenija, t.j. polovice Päťdesiatnice, kedy si pripomínáme ako Ježiš v deň polovice židovskej Päťdesiatnice podal ľudstvu živú vodu, tečúcu pre život večný.

Okrem toho sa posvätenie vody vykonáva pred liturgiou, v deň chrámového sviatku, alebo podľa potreby Božieho ľudu. V Grécku býva zvykom posväcovať vodu každý mesiac.

Posvätenie vody sa vykonáva v chráme, ale môže sa vykonávať aj na inom mieste, napríklad v dome. Na stôl prikrytý liturgickou plachtou sa postaví nádoba s vodou. Pred vodu sa postaví jedna alebo tri sviece. Ak je toto svätenie vody vykonávané 1. augusta, vtedy kňaz vynáša na hlave kríž k miestu posvätenia.

Poriadok malého posvätenia vody sa svojou štruktúrou podobá utierni. Všetky modlitby, ktoré sú v ňom zahrnuté, vyzývajú Božiu milosť na vodu, aby ich vyslobodila z chorôb, zármutkov a katastrof, ako aj aby im dala silu na zachovanie viery a prekonanie hriешných vášní.

Posvätenie vody v kresťanských chrámoch sa vykonáva už od prvých storočí kresťanstva. Viacerí cirkevní historici a biskupi spomínajú tento obrad vo svojich dielach. Podľa tradície ho zostavil rímsky biskup Alexander okolo rokov 120-130 n. l.. Patriarcha Balsamon z Antiochie poukázal na to, že otcovia Trullského koncilu nariadili, aby sa menšie posvätenie vykonávalo v prvé dni každého mesiaca, aby sa odolalo pohanstvu a odvrátila pozornosť ľudí od vykonávania pochybných čarodejných rituálov. Obrad bol nakoniec zostavený a upevnený v 9. storočí.

Voda posvätená v predvečer sviatku a na samotný sviatok Zjavenia Pána sa nazýva svätená voda, pretože skrze vnuknutie Ducha Božieho prijala veľkú, Božskú a zázračnú moc. Preto má táto voda medzi kresťanmi dôležité a rozsiahle využitie.

Svätenou vodou sa kropia domy veriacich na sviatok Zjavenia Pána; veriaci ju môžu používať kedykoľvek s veľkou úctou, piť pred jedlom, starostlivo ju skladovať počas celého roka, a tak preukazovať starostlivosť zdraviu pre dušu i telo.